

OBSAH

ÚVOD	5
I. PODÍL OKA	9
I. ZRAKOVÉ ÚKONY	10
I.1 Oko a zrakový systém	10
I.1.1 Optické proměny	10
I.1.2 Chemické proměny	12
I.1.3 Nervové proměny	13
I.2 Základní prvky vnímání: co vnímáme?	14
I.2.1 Intenzita světla: vnímání světlosti.....	14
I.2.2 Vlnová délka světla: vnímání barvy.....	17
I.2.3 Prostorové šíření světla: viditelné okraje	19
I.2.4 Kontrast: interakce mezi světlostí a okraji	22
I.3 Oko a čas	24
I.3.1 Změny světelných jevů v čase	24
I.3.2 Oční pohyby	26
I.3.3 Časové faktory vnímání	27
II. OD VIDITELNÉHO KE ZRAKOVÉMU	30
II.1 Vnímání prostoru .....,	30
II.1.1 Žkoumání vnímání prostoru	30
II.1.2 Konstantnost vnímání	31
II.1.3 Monokulární geometrie	32
II.1.4 Dynamické indicie hloubky	37
II.1.5 Binokulární indicie	39
II.2 Vnímání pohybu	41
II.2.1 Modely vnímání pohybu	41
II.2.2 Skutečný a zdánlivý pohyb	44
II.2.3 Případ filmu	45
II.3 Základní přístupy k vizuálnímu vnímání	46
II.3.1 Analytický přístup	47
II.3.2 Syntetický přístup	49
II.3.3 Který přístup je lepší?	51

III. OD ZRAKOVÉHO K IMAGINÁRNÍMU	53
III.1 Oko a pohled	54
III.1.1 Vizuální pozornost	54
III.1.2 Vizuální hledání	55
III.2 Vnímání obrazů	57
III.2.1 Dvojí skutečnost obrazů	57
III.2.2 Princip nejvyšší pravděpodobnosti	61
III.2.3 Základní iluze	63
III.2.4 Vnímání formy	64
III.3 Závěr: oko a obraz	70
Bibliografie	71
2. PODÍL POZOROVATELE	73
I. OBRAZ A JEHO POZOROVATEL	73
I.1 Proč pozorujeme obraz?	74
I.1.1 Vztah obrazu ke skutečnosti	74
I.1.2 Funkce obrazu	75
I.1.3 „Rozpoznávání“ a „upamatování“	76
I.2 Pozorovatel vytváří obraz, obraz vytváří pozorovatele	77
I.2.1 „Rozpoznávání“	77
I.2.2 „Upamatování“	79
I.2.3 „Role pozorovatele“	82
I.2.4 Obraz působí na pozorovatele	86
I.3 Obraz a divák jsou si podobní	89
I.3.1 Myšlenky Gestalttheorie: Arnheim	89
I.3.2 Předlogické myšlení, organičnost, vytržení: Ejzenštejn	90
I.3.3 Generativní teorie obrazu	92
I.4 Prozatímní závěr	92
II. ILUZE ZOBRAZENÍ	93
II.1 Iluze a podmínky jejího vzniku	93
II.1.1 Psychofyziológický základ	93
II.1.2 Sociokulturní základ	95
II.1.3 Dokonalá a částečná iluze	95
II.1.4 Příklad klenby v kostele San Ignazio	96

II.2 Iluze a zobrazení	98
II.2.1 <i>Iluze, zdvojení, simulakrum</i>	98
II.2.2 <i>Pojem zobrazení: iluze uvnitř zobrazení</i>	99
II.2.3 <i>Čas v zobrazení</i>	102
II.3 Psychický odstup a věrohodnost	105
II.3.1 <i>Psychický odstup</i>	105
II.3.2 <i>Pocit skutečnosti ve filmu</i>	107
II.3.3 <i>Dojem skutečnosti, dojem skutečného světa</i>	108
II.3.4 <i>Vědění a víra</i>	109
III. POZOROVATEL JAKO TOUŽÍCÍ SUBJEKT	112
III.1 Obraz a psychoanalýza	112
III.1.1 <i>Umění jako příznak</i>	113
III.1.2 <i>Nevědomí a obraz</i>	115
III.1.3 <i>Obraz a imaginárno</i>	117
III.2 Obraz jako zdroj afektů	119
III.2.1 <i>Pojem afektu</i>	119
III.2.2 <i>Příklad afektivní účasti: Einfühlung</i>	119
III.2.3 <i>Emoce</i>	121
III.3 Divákovy pudy a obraz	122
III.3.1 <i>Pud</i>	122
III.3.2 <i>Pohled a zírací pudy</i>	123
III.3.3 <i>Pohlavní odlišnost a skoptofilie</i>	125
III.3.4 <i>Slast z obrazu</i>	126
III.3.5 <i>Obraz jako fetiš</i>	127
IV. ZÁVĚR: ANTROPOLOGIE POZOROVATELE ...	129
Bibliografie	131
3. PODÍL DISPOZITIVU	134
I. PROSTOROVÁ DIMENZE DISPOZITIVU	134
1.1 Tvárný prostor a divácký prostor	134
I.1.1 <i>Konkrétní a abstraktní prostor</i>	135
I.1.2 <i>Způsoby vidění</i>	136
I.1.3 <i>Velikost obrazu</i>	138
I.1.4 <i>Příklad detailního záběru</i>	140

I.2 Rám	143
I.2.1 Konkrétní a abstraktní rám	143
I.2.2 Funkce rámu	144
I.2.3 Centrování a decentrování.....	147
I.3 Rámeč a hledisko obrazu	149
I.3.1 Žraková pyramida	149
I.3.2 Rámeč	151
I.3.3 Hledisko	155
I.3.4 Posunutý rámeč	157
II. ČASOVÁ DIMENZE DISPOZITIVU	159
II.1 Obraz v čase, čas v obrazu	159
II.1.1 Malá časová typologie obrazů	159
II.1.2 Čas pozorovatele a čas obrazu	161
II.2 Implicitní čas	162
II.2.1 Arché a předpokládané vědění	162
II.2.2 Fotografie, stopa, index	164
II.2.3 Film, sekvence, střih	167
II.3 Temporalizovaný obraz	170
II.3.1 Filmový obraz a videozáznam	170
II.3.2 Filmová situace	172
II.3.3 Obraz-pohyb, obraz-čas	174
III. DISPOZITIV, TECHNIKA A IDEOLOGIE	175
III.1 Nosič obrazu: tisk versus projekce	175
III.1.1 Dva dispozitivy?	175
III.1.2 Neprůhledný obraz a světelný obraz.....	176
III.2 Technická determinace	178
III.2.1 Technika a technologie	178
III.2.2 Automatický obraz	179
III.2.3 „Technika a ideologie“	182
III.3 Dispozitiv jako psychologická a sociální mašinérie.....	185
III.3.1 Sociologické účinky	185
III.3.2 Subjektivní účinky	189
III.3.3 Ideologické účinky	190
IV. ZÁVĚR: DISPOZITIV A DĚJINY.....	193
Bibliografie.....	194

4. PODÍL OBRAZU	197
I. ANALOGIE	197
I.1 Hranice analogie	198
I.1.1 <i>Analogie: konvence nebo skutečnost?</i>	198
I.1.2 <i>Analogie a mimésis</i>	200
I.1.3 <i>Analogie a reference</i>	201
I.2 Indexy a stupně analogie	203
I.2.1 <i>Analogie jako konstrukce</i>	203
I.2.2 <i>Analogické indicie</i>	204
I.3 Znovu realismus	208
I.3.1 <i>Realismus a přesnost</i>	208
I.3.2 <i>Realismus, styl, ideologie</i>	210
II. ZOBRAZENÝ PROSTOR	213
II.1 Perspektiva	214
II.1.1 <i>Perspektivní geometrie</i>	214
II.1.2 <i>Perspektiva jako „symbolická forma“</i>	215
II.1.3 <i>Diskuse o perspektivě</i>	218
II.2 Plocha a hloubka	220
II.2.1 <i>Otevřený a zavřený prostor</i>	220
II.2.2 <i>Záběr a rámec</i>	223
II.2.3 <i>Hloubka záběru</i>	225
II.3 Od záběru ke scéně	226
II.3.1 <i>Mimo záběr</i>	226
II.3.2 <i>Scéna a režie</i>	229
II.3.3 <i>Scénografie</i>	231
III. ZOBRAZENÝ ČAS	233
III.1 Pojem okamžiku	233
III.1.1 „ <i>Výstížný okamžik</i> “	233
III.1.2 „ <i>Libovolný okamžik</i> “	235
III.1.3 „ <i>Obraz-pohyb</i> “	237
III.2 Syntetizovaný čas	237
III.2.1 <i>Střih a koláž</i>	237
III.2.2 <i>Posloupnost a interval</i>	240
III.2.3 <i>Obraz-trvání</i>	244

III. AURATICKÝ OBRAZ	306
III.1 Umělecká aura	306
III.1.1 <i>Co je umělecké dílo?</i>	306
III.1.2 <i>Technická reprodukovatelnost a ztráta aury</i> ...	310
III.2 Estetika	311
III.2.1 <i>Od požitku z obrazu k vědě o obrazech</i>	311
III.2.2 <i>Estetické problémy</i>	314
III.3 Fotogenie	316
III.3.1 <i>Fotogenie a fotografie</i>	317
III.3.2 <i>Fotogenie a film</i>	319
III.4 Závěr: požitek z obrazu	322
IV. OBRAZ JAKO CIVILIZACE?	324
Bibliografie	326